

de wraak K zeegeheim

DE WRAAK VAN JHR. MR. DE BRAAUW

ALS JE TREINKAARTJE DUURDER WORDT, GA JE MINDER MET DE TREIN. LAAT DE OVERHEID DUS MINDER TREINEN RIJDEN, WORDEN DE OVERHEIDSUITGAVEN GEDRUKT, HET PROFIJTBEGINSEL, DAAR GAAT DE 6E ONTHULLING VAN 'DE WRAAK VAN JHR. MR. DE BRAAUW' OVER. GIFTEN STORTEN OP GIRO 5245710 TNV BLUF! AM'DAM OVW 'WRAAK!'

Dit keer hebben wij, de wraak van jhr. mr. de Braauw, wat uit de beerpunten van de ministerraad gevist. "Centraal op te bergen", "verboden te kopiëren", "zeer geheim", drek van Lubbers en zijn ministers. Eerdere onthullingen hebben laten zien dat ondanks het fiasco van Kalkar, de regering opnieuw miljoenen gaat pompen in een eventueel nieuw te bouwen Kweekreactor. Bij de vorige onthullingen (zie Bluf! 190) werd uit de doeken gedaan hoe er miljarden overheidssubsidie stroomt naar de energieverslindende industrie. Miljarden worden er uitgegeven voor nieuw wapentuig en ook het repressieapparaat kan rekenen op meer geld.

Dat al dat geld niet zomaar uit de lucht komt vallen merken we iedere dag. Volop wordt er bezuinigd op sociale voorzieningen en uitkeringen, de gezondheidszorg moet maar inkrimpen en studeren is alleen nog maar weggelegd voor de rijken. De gasprijs voor de grootverbruikers gaat fors omlaag, die van de kleinverbruikers echter omhoog.

Dat de honger van het bedrijfsleven, het troetelbeest van deze regering, nog lang niet is gestild blijkt wel uit de notulen van de Ministerraad gehouden op 17 mei 1985. Opnieuw wordt bekostofd hoe via grootscheepse bezuinigingen allerlei ongenie gefinancierd kan worden. Ditmaal hebben ze de enorme bezuinigingsmogelijkheden ontdekt via de zogenaamde "profijtkortingen". Dit houdt in dat de kosten die gemaakt worden voor bepaalde voorzieningen (bv. zwembaden) veel meer dan nu het geval is gedeekt moeten worden door de inkomsten: wie ervan profiteert moet het ook betalen. Voor zwembaden betekent dit dus verhoging van de entreeprijzen. De volledige toepassing van 'het profijtbeginsel' zou in vele gevallen leiden tot grote problemen. Dus wordt er door de minister bekeken hoe ver ze kunnen gaan. In de notitie die de basis is voor deze bespreking in de ministerraad staat o.a. zo verhaalt Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken van Amelsvoort: "In het welzijnswerk komt over het algemeen een lage kostendekking voor. Daarvoor wordt nu al een verdubbeling of een verdrievoudiging voorgesteld. Een volledige toepassing van het profijtbeginsel zou hier tot grote problemen leiden."

zeer Geheim

-29- MR 17 mei 1985 (pt.2)

Staatssecretaris Van Zail wijst erop dat Economische Zaken niet bij de totstandkoming van het onderzoeksrapport betrokken is geweest, van het onderzoekslakken lagen met het terwyl er wel raakvlakken tussen de overheidstarievenbeleid, het bedrijfsleven en de consumenten. Om te voorkomen dat consumptie en bedrijfsleven extra worden aangepakt, is het bij de doorzetting van de ombuigingen nodig om de gericht overheidstarievenbeleid te voeren en de prijzen zo in de hand te houden.

Minister Smit pleit ervoor om vast te houden aan de taakstelling van het regeerakkoord. Voorts merkt zij op dat de passage op blz. 15 over een verhoging van de precariorchten onduidelijk is en zou moeten worden bezien.

Minister Brake is eveneens voorstander van het uitvoeren van het regeerakkoord.

Minister Ruting sluit zich hierbij aan. Het is bekend dat zich bij de gemeenten problemen voordoen. Deze zitten vooral in de verhoging van de taakstellingen van 1985 op 1986 van f. 185 mln. Gezien de theoretisch grote ruimte voor profijtkortingen wil spreker echter vasthouden aan het regeerakkoord. In het bijzonder zijn de kortingen met betrekking tot de precariorchten maatregelen met betrekking tot de prijsbeleid voor de gemeenten zijn om de rechten en tarieven te verlagen. Het voorstel van Binnenlandse Zaken om de gemeenten te verlagen van de taakverhoging. Het voorstel van de taakverhoging doorvoeren betekent een structurele verhoging van de taakstelling. Spreker wil de taakstelling met ingang van 1986 moet worden omgeslagen over de taakverhoging. Spreker wijst erop dat van 1986 moet worden omgeslagen over de taakverhoging. De minister-president wijst erop dat de taakverhoging over de profijtkortingen beter had kunnen worden behandeld bij de kaderbrief. Het probleem wordt nog verscherpt door de aanzienlijke verhoging van de taakstellingen van 1985 op 1986. Spreker heeft de indruk dat ten aanzien van de gemeenten een te incoherente beleid wordt gevoerd. Zij worden geconfronteerd met de gevolgen van de ADM-maatregelen, die

zeer Geheim

6. Evaluatie profijtkortingen op gemeentefonds (Brief van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken dd. 7 mei 1985, nr. MVBV)

7. Amende bestuurlijk overleg met vier grote gemeenten over de profijtkortingen (Brief van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken dd. 3 mei 1985, nr. BCSES/9444)

Minister van Onderwijs en Wetenschappen merkt bij de conclusies op hoe belangrijk het is om een aantal opmerkingen te maken over de profijtkortingen. Als minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur merkt hij

MR 17 mei 1985 (pt. 7)

op dat het grootste deel van de profijtkortingen zullen vallen in de wvc-sectoren. Uit dat oogpunt zou hij tegen het voorstel moeten zijn. Het niet handhaven van de profijtkortingen zou echter betekenen dat het daaruit volgend tekort op andere wijze moet worden gedekt, wat hem als minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur op andere wijze geld zal kosten. Door de toepassing van profijtkortingen is in de sectoren sport, cultuur, recreatie en welzijn al sprake van vraaguitval. Met de profijtkortingen wordt dit nog versterkt. Daar komt bij dat het oorspronkelijke onderzoek naar de ruimte voor profijtkortingen te veel is gebaseerd op negatieve effecten en is uitgegaan van reken-technische vooronderstellingen. Spreker stelt daarom voor om de profijtkortingen niet te handhaven.

Minister De Koning merkt op dat hij een tekortvoorstel heeft gedaan voor blz. 10 van het stuk over de profijtkortingen om duidelijk te maken dat de gemeenten zich niet mogen inlaten met inkomensprijs en inkomensbeleid.

Staatssecretaris Van Amelsvoort wijst erop dat waar al sprake is van inkomensprijs en inkomensbeleid op gemeentelijk niveau, dit ongewoond wordt geacht.

Minister Van Aardenne heeft begrip voor de problemen bij de gemeenten, maar wil toch geen heroverwegingsrapport financiële verhouding rijk/lagere overheden gaf aan dat er nog veel meer ruimte bestond voor profijtkortingen. Hij vraagt zich voorts af in hoeverre profijtkortingen betekenen dat gemeenten ook een zuiniger beleid gaan voeren. Indien sprake is van vraaguitval, wordt de dienstverlening minder, waardoor ook de kosten worden gedrukt. Daarmee zou in ieder geval het beoogde effect worden bereikt. Het betrekking tot de precariorchten stelt spreker dat het hier niet om moeten, maar om belastingobjecten gaat. Ook wijst hij op de relatie tussen de kosten voor straatreiniging en de hondenbelasting. Dat laatste kan duidelijk niet-invoering zou er een gat vallen dat toch weer moet worden ingevuld.

Bij de doorvoering van de profijtkortingen zullen de meeste bezuinigingen vallen in de sectoren van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. De enorme prijsverhogingen die hier het gevolg van zijn kunnen er toe leiden dat van de voorzieningen veel minder gebruik zal worden gemaakt, 'vraaguitval' heet dat in het jargon. Uiteindelijk zijn deze voorzieningen dan alleen nog maar toegankelijk voor mensen met veel poen.

Van Aardenne heeft hier echter helemaal geen moeite mee. Hij zegt letterlijk: "Indien er sprake is van vraaguitval, wordt de dienstverlening minder, waardoor ook de kosten worden gedrukt. Daarmee zou in ieder geval het beoogde effect (=bezuinigingen, wr.) worden bereikt". Klootzak. Minister Brinkman noemt als voorbeeld van vraaguitval "het opzeggen van het abonnement op een centaal antemesysteem, het teruglopen van het ledental van sportorganisaties, de vermindering van het bezoek aan bibliotheken". Vul de rest zelf maar aan.

"Is het mogelijk om voor te schrijven dat bijv. de Stadsreiniging voor 85% kostendekkend moet zijn", zo vraagt van Aardenne zich af, Staatssecretaris van Amelsvoort merkt op "dat zo de autonome positie van de gemeenten zoals die in de grondwet en de gemeentewet is geregeld in het jeding komt". Dat probleem speelt

BO-financiering en met de maatregelen met betrekking tot sociale zekerheid en sociale diensten. Bij de uitvoering van een aantal regelingen op gemeentelijk niveau treedt bovendien een demotivatie op. Te weinig wordt bij al deze onderwerpen gelet op de onderlinge samenhang. Tot slot merkt hij op dat er een steeds groter verschil dreigt te ontstaan tussen gemeenten met tekorten en gemeenten die hun begroting sluitend kunnen maken. Zo hebben bijv. forensengemeenten een veel beter financieel draagvlak.

MR. DE BRAUW

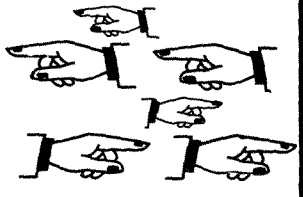
Minister Van Aardenne merkt op dat de laatste mede wordt veroorzaakt, omdat in Nederland niet wordt gewerkt met het systeem van agglomeraties. Het gemeentefonds werkt onvoldoende voor de overdracht van gelden tussen woon- en vergemeenten.

Staatssecretaris Van Amelsvoort wijst erop dat bij de financiële-verhoudingswet zoveel mogelijk met die factoren rekening is gehouden. Hij geeft echter toe dat dit niet altijd voldoende is. Het stuk over de profijt-kortingen is beperkt tot die kortingen waarbij overheids-tarieven in het beding zijn. Die tarieven zijn echter maar ongeveer de helft van hetgeen bij de opstelling van het regeerakkoord werd verondersteld. Een niet kwantificeerbaar gevolg is de vraagstuk, in de welzijnsector komt over het algemeen een lage kostendeckering voor. Daarvoor wordt nu al een verdubbeling of verdrievoudiging voorgesteld. Een volledige toepassing van het profijtbeginsel zou hier tot grote problemen leiden. Voorts zijn de verschillen tussen de gemeenten van belang. De gemeenten die al voor een groot deel met kosten-dekkende tarieven werken, worden nu extra getroffen en moeten verdere bezuinigingen juist zoeken in de sectoren sport, cultuur en welzijn. Spreker is het eens met minister Ruding dat voor toepassing van profijt-kortingen het van belang is dat er juist geen overheids-tarievenbeleid wordt gevoerd. De gemeenten moeten de mogelijkheid hebben om de tarieven te verhogen. Dit geldt ook voor precariorechten. Mocht er misbruik van tariefverhogingen worden gemaakt, dan bestaat er nog het toezicht van de beheerders van het gemeentefonds. Bij de heroverweging is de tijd de aanwezige ruimte voor toepassing van het profijtbeginsel erg hoog geschat. Dat moet worden gerealiseerd bij het bezien van het voorstel. In februari is in de raad al melding van dit punt gemaakt. Het heeft echter de nodige tijd gekost om een gezamenlijk rapport van Binnenlandse Zaken en Financiën aan de raad te kunnen voorleggen.

Minister Rietkerk merkt op dat de vooronderstellingen van het regeerakkoord moeten worden bijgesteld. Bij de behandeling van de voorjaarsnota heeft hij er al op gewezen dat de extra taakstelling van 1,50 mln moeilijk zal worden. Ook in de Tweede Kamer heeft het

de wraak
zeer geheim
de wraak
zeer geheim
zeer geheim
de wraak

Zeet Geheim -31- MR 17 mei 1985 (pt. 7)

zeer geheim
de wraak

steeds in de discussies: hoever kan het Rijk aan de gemeenten opleggen dat ze meer voor hun voorzieningen moeten gaan vragen. Dit probleem zal nog nader worden bezien. Ondertussen zal er net als tussen van Aardenne met van Agt en Kremers wat betreft de kerncentrales ook hier informeel overleg worden gevoerd met enkele leden van de vereniging van nederlandse gemeenten (VNG) om zo tot afspraken te komen. De rest van de VNG mag hier natuurlijk niets van weten. Omdat de volledige democratie zo moeilijk valt de besturen moet de democratie maar worden ingekrompen tot enkele leden. Aan het eind stemt de Raad met al deze shit in.

Dit zijn slechts pagina 28, 29, 30, 31 en 32 van een draaiboek vol criminele plannen opgezet door het grootste tuig dat er in Nederland rondloopt. 27 bladzijden zijn al vooraf gegaan waarin weet ik wat voor smerigheden uitgedacht worden en hoeveel van die bladzijden volgen er nog na nr. 32? Dit is slechts één ministerraadsstuk gijat uit 2 kamers. Wat houden al die andere duizenden kamers van de verschillende ministeries nog voor ons verborgen?

Het recht op gezondheid, op cultuur, op welzijn, op inkomen, het recht op al die shit-dokumenten die heimelijk verborgen worden gehouden op al die ministeries. Al het recht wat ons ontnomen wordt. We nemen het zelf wel.

De wraak van jhr. mr. de Brauw"

onderwerp profijt-kortingen speciale aandacht gehad. Veel gemeenten werken aan doorvoering en omhooglijzen, wat al voor een aantal gemeenten leidt tot grote financiële problemen. Daardoor dreigt het gevaar van een ernstige vertrouwens-crisis in de bestuurlijke verhoudingen.

Minister Brinkman noemt als voorbeelden van vraagstukken het opzetten van het abnontment op een centraal antennesysteem, het teruglopen van het ledental van sportorganisaties, waardoor de financiering van de accommodatie moeilijk wordt en de verandering van het bezook van bibliotheken. Een betere verdeling van de kosten is niet mogelijk, aangezien de Tweede Kamer niet bereid is tot afschaffing van de contributie-vrijdom voor jeugdigen. Spreker vraagt zich voorts af of het goed is om alle gemeenten gelijk te behandelen volgens de verdeling van het gemeentefonds. Bij de welzijnwetgeving zijn de gemeenten die een cumulatie van problemen kennen, buiten de verdelingsystematiek gehouden. Het zou beter zijn om door specifieke kortingspercentages de beoogde omhooglijzen te realiseren. Dat betekent wel dat de kleine gemeenten relatief meer zullen moeten betalen.

Minister Van Aardenne wijst op het verschil in kostendeckendheid bij het ophalen en verwerken van stedelijk afval tussen middelgrote gemeenten en grote gemeenten (Blz. 24). Voorts merkt hij dat sommige gemeenten wel erg gemakkelijk zijn in het aanleggen van bepaalde voorzieningen. Dit geldt bijv. voor buurgemeenten die beiden een zwembad aanleggen, waardoor beide zwembaden met financiële tekorten zitten, terwijl het zwembad in de grotere centrumgemeente eveneens te maken krijgt met teruglopende belangstelling. Het enige middel om dergelijke zaken tegen te gaan is het vereiste van kostendeckendheid.

Staatssecretaris Van Zeil hecht eraan dat wordt vastgehouden aan het overheids-tarieven-beleid om een zo goed mogelijke afweging tussen de belangen van de burgers en het bedrijfsleven te krijgen.

De minister-president constateert dat men zich in het algemeen bewust is van de grote problemen die het handhaven van profijt-kortingen bij de gemeenten met zich mee zullen brengen, maar niettemin van oordeel is dat deze toch moeten worden gehandhaafd.

Zeet Geheim -32- MR 17 mei 1985 (pt. 7)

Minister Van Aardenne vraagt of gemeenten vrij zijn om in plaats van profijt-korting te kiezen voor andere omhooglijzen. Minister Rietkerk bevestigd dit.

Staatssecretaris Van Amelsvoort wijst erop dat hier zich hetzelfde voordoeft als bij de heroverweging sanering specifieke uitkeringen die ook te optimistisch was berekend.

De minister-president vraagt of de bedragen van de profijt-korting zijn opgenomen in de meerjarenramingen en of de Tweede Kamer daarop ook heeft gereageerd.

Minister Rietkerk antwoordt dat er een motie is aangenomen om tot een analyse van de situatie bij de gemeenten te komen. Het onderhavige rapport is daarvan het gevolg.

Minister Van Aardenne vraagt zich af of het mogelijk is om voor te stellen dat bijv. de stadsreiniging voor 85% kostendeckend moet zijn.

Staatssecretaris Van Amelsvoort merkt op dat zo de autonome positie van de gemeenten, zoals die in de grondwet en gemeentewet is geregeld, in het geding kan komen.

Minister Rietkerk zegt toe dat deze problematiek nader zal worden bezien en zal het bestuurlijk overleg met de vier grote gemeenten uitstellen.

Minister Brinkman geeft in overweging om informeel overleg te voeren met enkele leden van de VNG om tot afspraken te komen, zoals die door minister Van Aardenne zijn aangegeven.

De minister-president onderschrijft dit. Hij stelt de volgende conclusies voor:

- a. De bewindspersonen van BIZ zullen de voorstellen bezien in het licht van de opmerkingen die in de raad zijn gemaakt.
- b. Het bestuurlijk overleg rijk - vier grote gemeenten dat was voorzien op 23 mei 1985 zal worden uitgesteld.
- c. Inmiddels zal informeel overleg worden gevoerd met leden van de VNG over de maatregelen van de rijksoverheid die betrekking hebben op de gemeenten.

De raad stemt hiermee in.